

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовео комисију

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 19.априла 2017. године донело је одлуку о образовању Комисије за преглед и оцену докторске дисертације коју је Лејла Зејниловић, мастер, предала под насловом „Лексикализовани и граматикализовани експоненти модалности у правном дискурсу енглеског и српског језика“.

2. Састав комисије:

1. др Ивана Трбојевић Милошевић, доцент, ужа научна област Англистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. Др Катарина Расулић, доцент, ужа научна област Англистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. Др Зорка Кашић, редовни професор, ужа научна област Србистика, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:

Лејла, Рефик, Зејниловић

2. Датум рођења, општина, република:

31.01.1983. године, Подгорица, Црна Гора

3. Датум одбране, место и назив мастер рада:

15.01.2010. године, Београд, Филолошки Факултет Универзитета у Београду,
„*Nominalization and Predicate Decomposition in Legal Texts in English and Serbian*“.

4. Научна област из које је стечено звање мастера: Филолошке науке, Англистика

Звање: дипломирани филолог енглеског језика и књижевности – мастер

Кратка биографија:

Лејла (Рефик) Зејниловић рођена је у Подгорици, где је завршила основну школу и Филолошку гимназију. Дипломирала је на Одсјеку за енглески језик и књижевност Филозофског факултета у Никшићу јула 2007. године са просечном оценом 9,08 (девет и 08/100) и добила звање професор енглеског језика и књижевности. Одмах по дипломирању, почела је да ради на Факултету за стране језике Универзитета „Медитеран“ у Подгорици, Црна Гора, где је и данас запослена и изводи наставу из предмета Синтакса енглеског језика, Пословни енглески језик и Дескриптивна граматика енглеског језика. На Филолошком факултету Универзитета у Београду је у јануару 2010. године одбранила мастер рад под насловом *Nominalization and Predicate Decomposition in Legal Texts in English and Serbian*, под руководством др Иване Трбојевић Милошевић, а у априлу 2011. је одбранила магистарски рад под насловом *Преводни еквиваленти у текстовима из области заштите људских права и слобода* на Институту за стране језике Универзитета Црне Горе под руководством др Весне Булатовић. Од 2010. године уписана је на програм докторских студија на Филолошком факултету Универзитета у Београду, где је положила све предвиђене испите. Учествовала је на неколико научних конференција у земљи и иностранству.

Списак објављених радова

1. Зејниловић, Л. (2012). Специфичности превођења пресуда Европског суда за људска права. У С. Перовић (ур.), *Зборник радова друге конференције Друштва за примјењену лингвистику „Ми о језику, језик о нама“*, Подгорица: Институт за стране језике, 179-191.
2. Зејниловић, Л. (2013). Превођење правних текстова-теорија и пракса. У И. Лакић (ур.), *Зборник радова четврте међународне конференције Института за стране језике (ICIFL 4) “Translation and Interpreting as Intercultural Mediation”*, Подгорица: Институт за стране језике, 47-59.
3. Зејниловић, Л. (2014). Conceptual Metaphors in Montenegrin Political Discourse. In P. Penda et al. (eds.), *Proceedings of the International Conference on English Language and Literary Studies “Going Against the Grain”*. Banja Luka: Faculty of Philology, 298-308.
4. Зејниловић, Л. (2015). Lexical Marking of Epistemic Modality in Legal Texts: Focus on ECHR Summaries of Judgments. *Belgrade English Language & Literature Studies*, 7, 193-217.
5. Зејниловић, Л. (2016). Periphrastic Expressions in English and Serbian Legislative Writing. In F. Alonso et al. (eds.), *Linguistic Insights: Corpus-based studies on Language Varieties*. Bern: Peter Lang, 67-87.

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

„ Лексикализовани и граматикализовани експоненти модалности у правном дискурсу енглеског и српског језика“.

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација Лејле Зејниловић обухвата 174 компјутерски штампаних страница, а подељена је на следећа поглавља:

1. Увод (стр. 1-5);
2. Теоријско-методолошки оквир (стр. 6-69);
3. Лексички експоненти модалности и евиденцијалности у енглеском језику (стр. 70-71);
4. Граматички експоненти модалности у енглеском језику (стр. 72-74);
5. Модалност у српском језику (стр. 75-109);
6. Анализа корпуса (стр. 110-162);
7. Закључак (стр. 163-166); 8. Литература (стр. 167-174).

Списак литературе садржи 128 библиографских јединица старијих и најновијих радова из области семантике и прагматике модалности, као и радова из области правне аргументације.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У својој докторској дисертацији Лејла Зејниловић поставила је сложен, али изузетно прецизно постављен циљ истраживања: прво, она идентификује лексикализована средства за изражавање пропозиционе модалности у резимеима судских пресуда на енглеском и српском језику, потим их класификује као носиоце подсистема судова или евиденцијала; такође, као један од циљева дисертације поставља се истраживање семантичких домена ових лексичких средстава и анализа синтаксичких образаца у којима се јављају, утврђивање сличности (и разлика) са модалним глаголима, идентификација њихових прагматичких функција и коначно, контрастирање употребе описаних средстава у контексту на корпусу резимеа судских пресуда написаних на енглеском и српском језику.

У складу са сложеношћу предмета и циља истраживања, теоријски оквир у коме је Лејла Зејниловић изградила свој аналитички апарат такође је сложен и представља комбинацију класичних схватања епистемичке и неепистемичке модалности с једне и

когнитивнолингвистичких схватања модалности с друге стране. Потом, полазећи од појмова најутицајнијих теорија модалности кандидаткиња успоставља критеријуме према којима препознаје модални и евиденцијални потенцијал лексичких јединица које се типично јављају у резимеима судских пресуда . Након успостављања критеријума за утврђивање модалног и епистемичког потенцијала лексичких глагола и конструкција, кандидаткиња гради теоријски оквир за идентификацију прагматичких функција анализираних лексичких и граматичких експонената пропозиционе модалности, уводећи у своју превасходно лингвистичку анализу апарат теорије правне аргументације и теорије доказа, односно појмове *аргументативне силе* и *тежине аргументације* . Полазећи од претпоставке да евиденцијалност и епистемичка модалност представљају домене у интеракцији и успостављајући обавзне критеријуме градијентности модалног значења, субјективности, перформативности и аргументативности , кандидаткиња у свом корпусу успешно идентификује лексикализована средства за изражавање пропозиционе модалности која до сада нису била предмет истраживања у домену правног дискурса: тако су у групи ових средстава идентификовани енглески глаголи *hold, conclude, find, consider, note, observe, doubt* , и други, а на страни српског језика то су глаголи *закључити, утврдити, сматрати, приметити* и други, као и изрази *стати на становиште* и *изразити сумњу* (овде наводимо најпроминентније примере). Успостављени критеријуми показали су се успешним и за идентификацију лексичких експонената неепистемичке модалности, превасходно деонтичке (именице *right, entitlement, obligation, prohibition* , *право, законитост*, придеви *lawful/unlawful* , глаголи *allow, grant, order, ban, oblige, наложити, омогућити* итд.).

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У Закључку своје дисертације, Лејла Зејниловић констатује успешност свога аналитичког

апарата чија је доследна примена у идентификацији и анализи лексикализованих и граматикализованих експонената модалности у правном дискурсу (пресудама суда) довела до систематске класификације ових средстава у оба језика .Такође, анализа је потврдила претпоставке о интеракцији епистемичког и евиденцијалног домена, указала је на значај ауторитативности извора информације и на значај интертекстуалности као битних фактора који утичу на перцепцију валидности аргумената; такође, анализа је утврдила да се критеријум субјективности може посматрати као континуум , да се интересубјективност препознаје као обележје инференцијалне евиденцијалности , док се обележје објективности јавља код лексичких и граматичких експонената деонтичке модалности. Коначно, контрастирање средстава у оба језика по основу установљених и описаних критеријума потврђује претпоставку отиполошкој сличности енглеског и српског језика у овом домену.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Дисертација Лејле Зејниловић представља, прво по избору предмета истраживања а посебно по приступу и аналитичком поступку, новину у истраживањима модалности не само у српском, већ и у енглеском језику. Детаљно, доследно, чак минуциозно разрађен аналитички апарат настао је, с једне стране, из широког и дубоког познавања теорија о модалности, а с друге потиче од кандидаткињине изузетно фине способности опсервације и препознавања значењских обележја модалности и евиденцијалности у језичким елементима који су изван онога што би се могло назвати скупом каноничких модалних/евиденцијалних средстава. Када се томе дода акрибичан стил, дубоко промишљена реченица, систематичност и организација овог реда, можемо констатовати да се овом дисертацијом Лејла Зејниловић представља као зрео, компетентан и оригиналан истраживач, а сама дисертација представља изузетно вредан допринос науци о језику.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже Наставно-научном већу

Филолошког факултета и Стручном већу Универзитета у Београду да **прихвати с позитивном оценом овај Извештај и позове кандидаткињу Лејлу Зејниловић на усмену одбрану докторске дисертације под насловом „Лексикализовани и граматикализовани експоненти модалности у правном дискурсу енглеског и српског језика“ пред овом комисијом.**

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. доц. др Ивана Трбојевић Милошевић
Филолошки факултет, Београд
2. доц. др Катарина Расулић
Филолошки факултет, Београд
3. Проф.др Зорка Кашић,
ФАСПЕР, Београд